

Štev. 23.

Ljubljana, v sredo 28. februarja 1923.

Leto I.

Izhaja vsak dan ob 3^h pop.
razen nedelj in praznikov.

Mesečna naročnina:

za Ljubljano . . . Din 10[—]
po pošti 12[—]
za inozemstvo 22[—]

Oglasi po tarifu.

LJUDSKI
DNEVNIK

Glasilo Narodne Ljudske Stranke.

Nefrankiranih pisem

ne sprejemamo. — Pismenim
vprašanjem je treba priložiti
znamko za odgovor.

Poštno čekovni račun št. 13235.

Uredništvo: Breg, 12. II. nadstr.
Telefon št. 119.Uprava: Sodna ulica št. 5.
Telefon št. 423.RAŠINOVA FINANČNA PO-
LITIKA.

Prošli teden so položili v grob enega največjih evropskih finančnikov zadnjega časa. Mislimo, da je dobro, če v kratkih potezih seznanimo naše čitatelje z osnovami njegove finančne politike, ki je Čehoslovaško republiko v razmeroma kratkem času gospodarsko tako visoko dvignila, da danes prednjači vsem novim državam v Evropi.

Osebnost dr. Alojzija Rašina ni ostala v ozkih sponah ene same stranke, temveč je bila last celega naroda. Čehoslovaški narod se bo na Rašina spominjal še dolga leta, tudi potem še, ko bo republika finančno popolnoma utrjena in ko bo zagotovljen miren razvoj njenega gospodarskega življenja. Spominjal se bo nanj, kot se spominjajo narodi na moše, ki so jim vsilili pravilno gospodarsko ali politično smer.

Po prevratu 28. oktobra 1918. so bili Habsburgovci odstavljeni s prestola in na Češkem je bila proglašena republika. Izvedla se je torej politična amputacija, toda ostala je še vedno nevarna finančna zveza. Mi kakor tudi Čehoslovaki smo imeli skupen denar z Avstrijo in vsemi državami, ki so vznikle iz Avstrije. Avstrijsko-ogrska banka, ki je izdala tekom vojne preko 30 milijard papirnatih kron, je metala z vsakim dnem nove milijone papirja med svet in vlekla za seboj v bankrot tudi vse države, ki so se še posluževale bankovcev avstro-ogrske banke. Strup iz Dunaja se je prelivati tudi po žilah mladih držav. Rašin je videl nevarnost, da bi morala tudi Čehoslovaška republika plačevati račune Avstrije, zato je skoro istočasno z nami odredil kolkovanje vseh v Čehoslovaški republici nahajajočih se bankovcev. S tem je dobila republika svojo lastno valuto, ki jo je polagoma zamenjala z novimi bankovci. Sicer so se kolki tu in tam ponarejali, toda glavni namen je bil dosežen. Istočasno pa se je pridržala v državnih blagajnah polovica vseh bankovcev. Denarja je bilo leta 1918. in leta 1919. med ljudstvom dovolj, več, kot je zdravo za državno gospodarstvo. Vsaka država, ki hoče imeti dobro in urejeno gospodarstvo, prenese samo gotovo količino krozečega denarja. Če je preveč denarja v svetu, potem povzroča to draginjo, ker postaja denar malovreden. Rašin je zadržal polovico vseh bankovcev, toda kljub temu je preostali denar za narodno gospodarstvo popolnoma zadostoval. Pridržani denar se je porabil za plačanje premoženjskega davka, deloma pa se je vrnil revnejšim slojem. Bankovce pa, ki so bili odveč, je vzel Rašin iz prometa in jih pustil uničiti. S tem je dvignil ceno preostalemu denarju in jo ustalil.

Rašin je vstrajno delal na to, da bi ustvaril za češko valuto zlato podlago. V to svrhu je izdelal zakon o premoženjskem davku, ki je služil za podlago valute in nakup zlata. Zasnoval je zbirko za zlato zaklad republike in podpiral vedno vse akcije, ki so stremele za dvigom češke krone. Vedel je, da bo zvišana vrednost češke krone privedla češke državljane k varčevanju, da bo omejila špekulacijo in prispevala h

pravilni sodbi inozemstva o mladi republici. Da ima danes Bančni urad, katerega je tudi ustvaril dr. Rašin, na razpolago preko poldruge milijarde zlata in zlatih deviz, je izključno dr. Rašinova zasluga.

Rašinu se tudi lahko šteje v čast, da je vsilil češkim politikom zavest, da je treba gospodariti v mejah proračuna. Čehoslovaška republika je vsled tega danes edina med novonastalimi državami, kjer se gospodari v resnici tako, kot je predvideno v proračunu. Posebno oster boj je bil dr. Rašin s socialisti, ki dolgo niso hoteli razumeti, da je

treba skrbeti tudi za prejemke, če se na drugi strani hoče izdajati.

Proti Rašinu se je največ hujskalo s strani državnih nameščencev, ker je izvedel znižanje plače. Pri tem pa se je pozabljal na dejstvo, da je istočasno dvignil kurz češke krone, s čimer je v veliki meri ublažil draginjo, tako da si danes čehoslovaški državni nameščencev za manjši denar kupi več, kakor popreje pri višji plači.

To je kratek pregled o Rašinovem finančnem delovanju. Bilo je ogromno in čehoslovaški narod dela svojega finančnika ne bo pozabil.

Imenovanje predsednikov upravnih sodišč.

Belgrad, 28. febr. (Izv.) Včeraj ob 5. popoldne je bil minister za pravosodje dr. Laza Marković na dvoru ter predložil kralju v podpis ukaz o imenovanju predsednikov in sodnikov upravnih sodišč. Za predsednika upravnega sodišča v Zagrebu je imenovan Celso Cavaglieri, za

člane pa Sava Stojanović, Josip Stevanović, Ivan Kostrenčič, Josip Trujanin in Josip Sporer. Za predsednika upravnega sodišča v Celju je imenovan dvorni svetnik dr. Ivan Vertičnik, za člana pa finančni svetnik Ljud. Brenc in vladni svetnik Henrik Steska.

Izpraznitev Sušaka in tretjega pasu.

Belgrad, 28. febr. (Izv.) Po vseh, došlih iz Italije, sta italijanski ministrski predsednik Mussolini in naš poslanik Antonijevič izmenjala včeraj ratifikacije st. margheritskih konvencij o izvršitvi rapallske pogodbe.

Sušak, 27. febr. (Izv.) V Opatijo so dospeli delegati italijanske paritetne komisije za Reko: Quartieri, Gentili in Mazzano v spremstvu ekspertov Carlettija, Viglionia, Brocchija in Rosbocka. Italijanska delegacija je nastanjena v prvem nadstropju hotela »Regina«. V Opatijo so došli tudi naši delegati, ki so nastanjeni v drugem nadstropju istega hotela.

Belgrad, 28. febr. (Izv.) Včeraj je dospel semkaj iz Zagreba admiral Prica, ki ga je tekom dopoldneva

sprejel zunanji minister dr. Ninčič. Admiral Prica je ob tej priliki poročal o stanju priprav za prevzem Sušaka in tretjega pasu. Po dobljenih navodilih je snoči odpotoval nazaj na svoje mesto.

Belgrad, 28. febr. (Izv.) Minister za promet je zahteval od finančnega odbora kredit 15 milijonov dinarjev za vzpostavitev blagovnega in osebnega prometa s Sušakom.

Belgrad, 28. febr. (Izv.) Jutri odpotujeta v Opatijo pomočnik generalnega ravnatelja prometnega ministrstva Derocco ter načelnik istega ministrstva Jefta Popovič, ki se pridružita naši delegaciji pri italijansko-jugoslovanski komisiji v svrhu ureditve železniškega prometa med Reko in našo državo.

Italijanski listi o italijansko-francoskem sporazumu.

Rim, 27. febr. (Izv.) Pri razpravljanju o francoski Rumeni knjigi o washingtonski konferenci predlaga »Tribuna«, da bi se latinski narodi prav tako tesno zvezali, kakor so se anglosaški. Zveza s Francijo bi ne pomenila nove vojne nevarnosti, temveč bi zmanjšala silo Francije. List se zavzema za to, da nudi Italija jamstvo proti nemškemu napadu in da se obe deželi zedinita na skupno sredozemsko politiko. — »Idea Nazionale« priporoča napram kampanji za italijansko-francoski sporazum, da se počaka. Francozi

hočejo, pravi list, uporabljati Italijo za orodje imperializma. Francija je konservativna, Italija pa hodi za svojo ekspanzivno politiko, zlasti v Sredozemskem morju. Francija gleda Italijo še preveč kot vladarica. Sele kadar bo Anglija odklonila dati Franciji jamstvo napram Nemčiji in po neizogibnem ponesrečenju poruhrske akcije bo postala Francija skromnejša in se bo obrnila na Italijo. Ta bo potem stavila svoje predloge o kolonialnem vprašanju, kakor tudi preskrbi s premogom in rudami.

Francosko-nemški spor v Poruhrju.

VPRAŠANJE STROŠKOV PORUHRSKE ZASEDBE V ANGLEŠKI SPODNJI ZBORNICI.

London, 27. febr. (Izv.) Na različna vprašanja je odgovoril premier-minister, da imajo stroški zasedbenih vojsk prednost pred reparacijami. Po dogovoru med aliranci pa se ti stroški omejeni na določeno trdno vsoto, ki bi se mogla samo povečati, da se pokrijejo izdatki za kake odredbe, ki so jih sklenile alirane sile, a odredbe, ki jih skleneta belgijska

in francoska vlada brez poprejšnjega pritrdila ostalih aliranih sil ter vsak predlog v tem zmišlu se morajo skrbno preizkusiti. Dosedaj to vprašanje še ni bilo stavljeno. — Benn je vprašal, kdo bo pokrtil stroške francoske zasedbe Poruhrja, ali reparacijski račun ali francoski davkoplačevalci. Bonar Law je odgovoril, da nimanjegovemu vprašanju ničesar pristaviti. — Benn je nadalje vprašal: Ali imamo kako jamstvo, da naši reparacijski zahtevki ne bodo

zmanjšani? — Bonar Law je odgovoril, da nikakor ne. — Na vprašanje, ali so se s kako alirano silo vršili razgovori radi dopolnilne pogodbe k versailleski pogodbi med Nemčijo, Belgijo in Francijo, ki bi se tikala kontrole železnic v Porenju in Poruhrju, je odgovoril Bonar Law, da ne.

FRANCOZI ZAPRLI NEMŠKE NACIONALISTE.

Pariz, 27. febr. (Izv.) Kakor poročajo listi iz Düsseldorfa so zasedbena oblastva v Essenu zaprla 150 nemških nacionalistov, med temi nekaj agitatorjev, ki so prišli iz Münstra.

ANGLEŠKA KRITIKA PORUHRSKE AKCIJE.

London, 27. febr. (Izv.) Diplomatski poročevalec »Daily Telegrapha« poroča, da so včeraj najvišji politični krogi prvič, odkar so Francozi vkorakali v Poruhrje, kritizirali francosko vojaško akcijo, in sicer v zvezi z zadnjimi dogodki v Bochunu, katerih možne posledice še povečujejo dosedanje skrb angleške vlade.

LORD CURZON O ANGLEŠKI ZUNANJI POLITIKI.

London, 27. febr. (Izv.) Lord Curzon je govoril ob priliki obeda, prirejenega njemu na čast, o zunanjem položaju ter naglašal, da noče reči, kaj bi lahko pomnožilo francoske in belgijske težkoče, zakaj pri zadnjih v popolnem sporazumu izvedenih akcijah se mora misliti na to, da so Nemci skupni sovražniki. Lord Curzon sodi, da je Anglija postopala pametno, ko je pustila svoje čete v Porenju, da varujejo kolikor mogoče dolgo svoje postojanke z ozirom na vpliv, ki ga imajo, in ker je Anglija prizadeta pri rešitvi problema ravno tako kakor kaka druga država ter se želi prisotnost Anglije v Porenju od vseh prizadetih držav. Lord Curzon je na to pohvalil postopanje društva narodov ter zavračal one, ki hočejo, naj se angleške čete povsod unaknejo. Bolje je, da ostanejo dalje časa na svojem mestu, kakor pa da odidejo prezgodaj. Curzon ne vidi vzroka, zakaj naj bi se Anglija postavila na čelo reorganizacije in pacifikacije.

ANGLEŠKI STROKOVNI KONGRES ZA PORUHRSKE DELAVCE.

London, 27. febr. (Izv.) Splošni svet strokovnega kongresa je sklenil, da se nemškemu strokovnemu gibanju nakaže 500 funtov šterlingov za boj proti zaslužnjemu delavcem v Poruhrju. Svet je sklenil izdati poziv na svoje organizacije radi finančne podpore za poruhrske delavce. Vzajemno s tajništvom mednarodne strokovne zveze se bo skrbelo, da pride ta denar izključno v prid nemškemu delavcem.

DIREKTNI PROMET MED DÜSSELDORFOM IN PARIZOM.

Pariz, 27. febr. (Izv.) Tisk napoveduje direktni promet vlakov od Düsseldorfa do Pariza, ki je omogočen z odstopom angleške proge Neuss-Duren. Obratovala bosta dva nočna vlaka v obeh smereh.

Naša skrinjica (NLS) v mestu Ljubljana je peta — 5.

Dr. Ivan Šusteršič:

KRALJEVINA SHS.

(Dalje.)

In Bolgarija! Nad vse kočljivo vprašanje glede na srbsko ideologijo, katero treba absolutno upoševati in spoštovati, če nam to ugaja ali ne.

Na drugi strani stoji, da jugoslovanski problem ni v celoti rešen, dokler obstaja poseben bolgarski problem.

Srečna rešitev bolgarskega problema pa pomenja definitivno konsolidacijo južnih Slovanov in koncentracijo vseh naših narodnih sil. Šele potem smo to, kar nam je usodila Božja previdnost: en narod, ena država od Jadrana do Črnega morja! Potem smo južni Slovani faktor, preko katerega svetovna politika ne bo nikdar več mogla preiti na dnevni red. Smo pa potem tudi bistveno močnejši gospodarski faktor, ki nam daje še mnogo udobnejšo podlago za gospodarski razmah. Potem postanemo skoraj gospodarska in politična velesila.

Srbski državniki, kakor kažejo pojavi zadnjega časa, nikakor ne prezirajo teh činjenic. Druga stvar pa je, če je stvar zrela v javnem mnenju srbskega naroda. Ko to dozori, ne more biti skoraj nobene ovire več; dokler to ni zrelo, bi bilo nezmislno, siliti v voditelje srbskega naroda. Tolažimo se s tem, da ideja mora prodreti, ker njena zmagovitost leži na dlani in upoštevajmo, da bi brezplodni poskusi usiljevanja učinkovali kvečjemu zadrževalno.

Če bi bil jaz Srb, bi se postavil na stališče, da naj moj kralj postane car vseh južnih Slovanov. Tako carstvo bi bilo, po zgledu nekdanje Nemčije, popolnoma združljivo z gotovo državno samostojnostjo Bolgarije, ki bi, če bi želela, ravno tako lahko obdržala svojo dinastijo, kakor so na primer Bavarci imeli svoje Wittelsbachovce v nekdanjem cesarskem rajhu.

Vesel pojav je, da bolgarski ministri predsednik Stambolijski, ki ima za seboj maso in jedro bolgarskega naroda, kmeta, stoji odkrito in dosledno na stališču, da je treba rešiti bolgarski problem v zmislu združitve s kraljevino SHS. — Stambolijski je iskren in velika večina naroda ž njim, kar potrjuje nedavno izvestje narodnega poslanca M. Ivanića.

Ne more biti dvoma: dinamična sila nespornih činjenic in objektivni pojavi zadnjega časa tako na srbski kakor na bolgarski strani nam dajejo jamstvo, da jugoslovansko carstvo od Jadrana do Ponta ni prazen san, temveč realna politična ideja, ki se bo ustvarila, kakor hitro pride zanjo pravi čas.

Zakaj nisem posebej razpravljaj vprašanja državne oblike: monarhija ali republika? Ker je to vprašanje za nas rešeno, kar sem že pisal leta 1918. — Sicer nam je pa Anglija zgled, da se v obliki monarhije lahko razvija

demokracija, za katero Angleže zavidajo — republike.

Zaključujem to poglavje s ponovnim povdankom, da je edina podlaga dobre vnanje politike dobra notranja politika. Tla, na katerih stojimo, morajo biti trdna in lrbet zavarovan, potem se nam ni bati nobenega nasprotnika in tudi neizogibne pogoje v vnanji politiki ne morejo povzročiti trajne škode. „Najboljša vnanja politika je dobra notranja politika“, tako smo skozi desetletja zaman propovedovali avstrijskim državnikom, a obračali smo se do gluhih ušes, ker je ta gospoda delala načeloma le slabo vnanjo politiko in na njeni podlagi še slabšo notranjo politiko na povelja iz Berlina. Zapečatili so usodo svoje domovine. Dal Bog, da voditelji našega ujedinjenega naroda upoštevajo omenjeno nujno resnico in se sporazumejo čim preje za trajno notranjo konsolidacijo države in tako ustvarijo zanesljiv temelj bodoče veličine in slave naše prekrasne domovine in sreče našega naroda.

Na čelo poglavja sem postavil devizo mesta Pariz. V mestnem grbu je ladija, ob katero bije valovje, a ladija obvladajoča morske sile, ponosno nadaljuje svojo pot.

Fluctuat nec mergitur. Tej sliki primerjam našo državo SHS. Tudi ona je ladija, ob kateri buči valovje in jo ziblje sem in tja. A potopila se ni in se ne bo. Obvladala bo vse viharje, to je moje neomajljivo prepričanje. Fluctuat nec mergitur.

Spisal sem to poglavje, da vsakdo, ki se zanima, ve, kako sodim o svoji domovini. Saj sem izvedel, da se ugiba veliko in da se mi podtika vse mogoče, notri do fantastičnih „razkritij“. Sedaj je lahko konec tej igri, ko sem sam vse razkril, ki mislim, da vendarle najboljše vem kar mislim.

Brez pomena je zame, če kdo moje mišljenje odobrava ali ne. Svojo domovino gledam že četrto leto iz daljave, iz tičje perspektive, toda samo z ljubeznijo in brez strankarskih predsodkov. Če bi bil jaz iz daljave kaj slabo videl, naj se popravi. Če se mi dokaže kaka zmeta, to tudi sam rad popravim.

A eno stoji, in tega mi nihče ne ovrže: da sem iskreno zapisal to kar mislim.

Prispevajte v naše sklade!**MINISTRSKA SEJA.**

Belgrad, 28. febr. (Izv.) Na snočni seji vlade, ki so se je udeležili vsi ministri, je bil podpisan na predlog finančnega ministra ukaz o izrednem kreditu za primanjkljaje posameznih ministrstev. Za tem se je vršila seja glavnega odbora radikalne stranke, na kateri se je razpravljalo o sporih v stranki. Izdan bo komunique, v katerem bo objavljeno stališče radikalne stranke napram onim, ki so skušali cepiti strankine kandidatne liste.

Soma Atma je zadnji izstopil iz letala. Njegovo vprašanje je prekinilo Frika Truworja v njegovih mislih.

„Kam z letalom? Tukaj ne sme ostati. Zrak ima oči.“

Silvester Bursfeld je stopil bližje k letalu in pogladil z roko po njegovih srebrnobliščeh in ploščah. Njegovo truplo je spominjalo na lastavičje truplo. Ozko in koničasto, da je je zrak le nalahko opihljal, ko je sekalo vzduh z hitrostjo izstreljene kroglice. Celo truplo od krmilnega repa do glave komaj dvanaest metrov dolgo. Letalne ploskve so bile sedaj na tleh zvite skupaj in pritegnjene k telesu kot perutnice počivajoče lastavice. V redkejši atmosferi, v višini tridesetih kilometrov, tam pa so se iztegnile te svetle ploskve, razprostrle se od znotraj na ven, dokler niso dosegle širine petdesetih metrov.

Lepo telo s pritegnjenimi perutnicami je počivalo na lahkkih kolesih.

„Yankees tega letala ne dobe nikdar več v svoje roke! Nekaj za spomin na električni stol so mi pa že dolžni.“

KONFERENCA RADIKALNIH MINISTROV.

Belgrad, 28. febr. (Izv.) Ministriški predsednik Pašič je imel včeraj dopoldne daljše posvetovanje z ministri Ljubo Jovanovičem, Krsto Mi letičem, Veljo Vukičevićem in Gijvojem Supilom. Razpravljalo se je o volivni agitaciji, ki jo hočejo podvzeti radikalni ministri početkom marca.

DOLOČITEV JUGOSLOVANSKO-ALBANSKE MEJE.

Belgrad, 28. febr. (Izv.) Predvčerajšnjim so došle albanske čete do novodoločene meje proti prizrenskemu okrožju. Albanski častniki so prišli v stik z našimi radi sporazumne zasedbe nove meje. Albanska vojska in oblasti so razorožile prebivalstvo nevtralnega pasu. Orožje se je pustilo samo zastopnikom oblasti. Oblasti niso naletele na odpor med ljudstvom. Mnogo kačakov se je vdalo oblastem.

RAZMEJITEV Z ROMUNIJO.

Belgrad, 28. febr. (Izv.) Včeraj dopoldne je imel pomočnik zunanjega ministra Panta Gavrilovič konferenco z generalom Milojevičem o razmejitvi z Romunijo.

UREDITEV OBMEJNIH SPOROV Z BOLGARIJO.

Belgrad, 28. febr. (Izv.) Včeraj dopoldne je bila v zunanjem ministertvu konferenca naših zastopnikov v mešani komisiji, ki naj uredi obmejne spore z Bolgarijo. Zunanji minister dr. Ninčić je dal našim delegatom ob tej priliki potrebna navodila za poslovanje v mešani komisiji, ki se sestane v Nišu. Pomočnik zunanjega ministra Ljuba Nešič je že odpotoval v Niš.

KOLIKO JE KANDIDATOV?

Belgrad, 28. febr. (Izv.) Kakor poroča »Pravda«, je po vsej državi postavljenih 312 kandidatnih list, ravno toliko, kolikor se voli poslancev. Kandidatov je nad 2600.

Politične vesti.

+ Razdeljene vloge. Včerajšnji „Slovenec“ piše o razdeljenih vlogah. Pripominjamo, da si je pri razdeljevanju vlog izbrala Narodna ljudska stranka boljši del: boj za resnico in pravico in pa smoteno delo za ljudski blagor. Ko bi si bili voditelji SLS s svojim časopisjem izbrali to vlogo, bi bila ustanovitev Narodne ljudske stranke morebiti tako nepotrebna, kot je sedaj utemeljena. Vrste naše stranke se z vsakim dnem množe in čimbolj se bodo množile, tem večje jamstvo je dano, da se na Slovenskem prične zopet enkrat prava ljudska politika za dobrobit slovenskega naroda, ki je razočaran in obupan nad posledicami povojne demagoške politike nekaterih slovenskih strank. Hočemo, da si bo

RAZSTAVA JUGOSLOVANSKIH IZDELKOV V SOLUNU.

Belgrad, 28. febr. (Izv.) Trgovska in obrtna zbornica v Solunu je uvedla akcijo za stalno razstavo naših proizvodov v njenih prostorih. Obrača se na vse naše izvozne tvrdke, naj ji pošljejo vzorce ter podatke in pogoje za dobavo blaga.

MEDNARODNO SODIŠČE. PRISTOP AMERIKE.

London, 27. febr. (Izv.) Reuter poroča iz Washingtona: Senator Kind (demokrat) je vložil resolucijo v prid izvršitvi predloga predsednika Hardinga, v zmyslu katerega naj postanejo Zedinjene države član mednarodnega sodišča, ki ga organizira zveza narodov. Kindovo resolucijo je senat brez debate odgodil na nedoločen čas. Vedno bolj se kaže, da je kljub podpiranju številnih osebosti javnega življenja in vodilnih listov v deželi — malo upanja, da bi bil Hardingov predlog v tem tednu, ki ga ima kongres še na razpolago, ratificiran.

OGRSKA V ZVEZI NARODOV. DONAVSKA KONVENCIJA.

Budimpešta, 27. febr. (Izv.) Uradni list objavlja danes sankcionirano zakona o sprejemu Ogrske v zvezo narodov in o končno veljavni francoski donavski konvenciji.

RAZMEJITEV MED ČESKOSLOVANSKO IN MAŽARSKO.

Zeneva, 27. febr. (Izv.) Včeraj se je pričela v glavnem tajništvu društva narodov konferenca o določitvi meje med Mažarsko in Českoslovaško. Kakor znano, se je svet društva narodov ponudil 31. januarja za razsodnika v tem vprašanju. Sedanja konferenca ima namen ugotoviti podrobnosti poročila, ki ga bo predložil braziljski zastopnik Da Gama na prihodnji seji sveta društva narodov. Konference sta se udeležila poleg vojaških zastopnikov Mažarske in Českoslovaške tudi angleški podpolkovnik Garay in italijanski polkovnik Pellicelli.

ljudstvo samo rezalo kruh, ne pa da bi gledalo kose potic, ki jih tlačijo dosesdaj „ljudski“ politiki v svoje velike žepce. Vse vpitje in zabavljanje proti Narodni ljudski stranki ne bo pomagalo nič. Če bi ne bila potrebna, bi je ne bili ustanovili. Resno delo za blagor slovenskega ljudstva pa bo dokazalo upravičenost njenege obstoja.

+ Za ljudsko samoupravo in samoodločbo se je ogreval na svojem shodu v Borovnici g. dr. Šusteršič, tako ugotavlja „Slovenec“ ter pristavlja: „Ali je mislil pri teh besedah na samoupravo in samoodločbo slovenskega ljudstva?“ Demagoško vprašanje! Na mulate gotovo ni mislil, tudi ne na odmetnike v južni Srbiji ali na kačake ob albanski meji

Hans Dominik:

15

OBLAST TRENH.

Roman iz leta 1955.

(Dalje.)

Atma je pristopil k spečemu Silvestru in se z roko dotaknil njegovih trepalnic. Silvester se je zbudil in se osvežen dvignil s svojega sedeža. Magnetično spanje je izbrisalo sledove prestanih naporov in trpljenja. Le kratko ostrizeni lasje in pa ominozna obleka sta spominjala na to, da bi bil moral biti pred desetimi urami usmrčen.

Prvi je skočil iz letala Frik Truwor in trdno stopil na domača tla. Skrbno je pomagal Silvestru pri njegovem izstopu iz letala.

„Pozdravljen na domači zemlji! Dobrodošel, Silvester, v stari Švedski, v naši Linnais. Za vse nas se pričinja z današnjim dnem novo življenje. Tvoja iznadba, Silvester, je dalekosežnejša, kakor morda sam slutiš. Usoda nam je dala mnogo. Daru se bomo morali izkazati vrednim.“

Silvester je mrmral nejevoljno te besede predse.

„Prav imaš. Stroj bomo še rabili. Moralnih obveznosti po svojih doživljajih nimamo nikakih več. Letalo dobi svoje mesto v Odinovi votlini.“

Silvester Bursfeld je nosil na jermenu ob levem boku majhen zabojček iz cedrovine. Prijel je sedaj zanj, kot se prime daljnogled. Nekaj prijemov na različnih vijakih in kot da so duhovi prijeli za letalo, se je pričelo polagoma pomikati naprej po ravnj planjavi. Tako polagoma, da so mu njegovi dosesdaj potniki lahko udobno sledili. Kot dobro dresirani pes je teklo pred njimi, medtem ko mu je Silvester Bursfeld sledil s svojim aparatom kot fotograf objektu, ki ga hoče spraviti na ploščo.

Dospeli so na konec planote. Po strmem pobočju je vodila odvod pot nekaj sto metrov globoko k Tornealfu. Prepuščeno samo sebi bi moralo na tej strmi poti letalo priti v tek, se prekucniti ali razbiti. Toda, če je teklo dosesdaj kot pes, je plezalo sedaj kot divja koza. Previdno se je vilo po strmi stezi... in sedaj... Silve-

ster Bursfeld je nagnil svoj aparat nekoliko navzgor in težko letalo se je dvignilo z neprehodne poti v zrak. Medtem ko so njegovi vijaki stali mirno, medtem ko so ležala njegova krila tesno ob trupu, se je zibalo kot metulj pred potniki, ki so se spuščali po strmi stezi navzdol.

Zavili so s pota v stran med zmešnjavo skalovja in grmičevja. Še nekaj sto metrov in pred njimi se je odprlo temno žrelo na pobočju.

Silvester Bursfeld je ravnal s svojim aparatom kot pravi umetnik. Dvignil ga je in povešal, vrtel ga in uravnal in je prišel v loku končno baš pred ono žrelo. Pred njim se je v zraku zibalo letalo.

Počasi in previdno je obrnilo svojo konico proti vходу. Sedaj se je pričelo potapljati v temo in sedaj je izginilo v njej. Silvester mu je sledil, Frik Truwor pa je prižgal ročno električno svetiljko, ki je napolnila jamo z bliščečo svetlobo.

Še nekaj sto metrov pota v obširni, od narave v skalovje zasekani jami. Potem so samotni potniki kre-

— najmanj pa seveda na voditelje SLS.

+ **Komur velja.** Na notico pod tem naslovom v včerajšnjem „Slovenec“ vprašamo: „Ali ni dr. Korošec kot minister sodpisal vladno naredbo o ločitvi zakona? Ali so bile tiste stranke, s katerimi je sodeloval dr. Korošec v vladi, naklonjene katoliški cerkvi? Ali se more reči, da takrat niso bile pod vplivom framonstva? — Da, da, volitve niso igrača, marveč v estna zadeva, ki ima lahko usodne posledice v verskem in narodnem pogledu!

+ **Pašič se smeje...** Čika Baja — ovaj Pašič — sedi v toplo zakurjeni sobi v mehikem naslonjaču in smeje se mu srce, smejejo ustnice in smeje lepa, dolga, bela brada... Dremoten od prijetne gorkote za pečko pa sanja o ovima klerikalcima iz Slovenačke, koji su rušili i ubijali Slovenstvo i njegovu avtonomiju u jednom najvažnijih momenata, pak su mu doneli pune džepove slovenačkih para. Ovaj dični doktor Korošec sa svojim štabom, hm... ovaj... In v teh lepih sanjah se mu usta zadovoljno smehljajo...

+ **Župniki in kaplani.** Pod tem naslovom poroča včerajšnje »Jutro« o shodu NLS v Borovnici ter pristavlja: »Borba v farovžih je nova pikantija našega političnega življenja in nič se ne bomo čudili, če v kratkem prično župniki s prižnice proklinjati svoje kaplane, da so zapeljivi ljudstva, kaplani pa krtačiti svoje župnike, da so pravi antikristi.« — K temu odgovarjamo s nastopno točko programa Narodne ljudske stranke, ki pravi: »Za Cerkev zahtevamo svobodo v izvrševanju njenega visokega zvanja in spoštovanje njenih pravice, pa tudi zadostna gmočna sredstva, da se morejo njeni služabniki vredno preživljati. Jasno odklanjamo vsako kulturno-bojstvo. Z isto odločnostjo odklanjamo tudi vsako zlorabo Cerkev v politične namene in njeno ponižanje v dekle posamezne politične stranke. Branili bomo vzvišenost in svetost Cerkve zoper vse napade bojevitega brezverstva, ravno tako pa tudi zoper svetohlinsko razjedanje njenih moralnih temeljev po političnem klerikalizmu, ki nadomešča krščanski zakon ljubezni in resnice z lastnim zakonom sovražstva in laži ter zlorablja požrtvovalnost duhovščine in idealno ljudsko vernost za zgolj posvetne strankarske namene. Cerkev naj bo svobodna v svobodni državi in njena vrata naj bodo široko odprta za vse vernike, ne pa le za pristaše ene politične stranke. Verska strpnost je neobhodno potrebna v državi, ki je versko tako raznolična kakor je naša.« Kar se tiče »Jutrovih« domnev o bojih po župniščih, ugotavljamo, da pripada tudi drugod duhovščina raznim strankam, ki se sicer razlikujejo po svojem političnem programu, ki pa imajo vendar eno skupno točko, krščansko svetovno naziranje. Kar se tiče bojev po župniščih, ugotavljamo, da cenimo slo-

vensko duhovščino previsoko, da bi ji mogli radi pripadnosti k eni ali drugi stranki prisojati možnost zlorabe svojega visokega zvanja v politične namene. To velja tembolj za ono duhovščino, ki pripada po svojem političnem naziranju Narodni ljudski stranki in na katere program je tudi pristala.

+ **Belgrajski »Pravdi«** odgovarjamo, da smo že od početka govorili o našem programu tako jasno, da smo onemogočili vsako sumnjo o naših ciljih. — »Slovenec«, ki tako rad citira belgrajske demokratske liste in se »tega starca« tako boji, odgovarjamo isto. Zdi se nam celo, da bodo radi naše jasnosti postavljeni gospodje pri »Slovenec« kmalu v tako neprodno temo, da niti njihove demagogije ne bo več videti.

+ **Cepljenje med Protičevci.** V Velikem Bečkereku so vložili nezavisni radikali (Protičevci) dve listi, katerih ena kandidira dr. Mihajloviča, druga pa dr. Momčila Ivaniča. Protič se je zavzel za listo dr. Ivaniča.

Naša skrinjica (NLS) v volivnem okrožju Ljubljana—Novomesto (dežela) je tretja — 3.

Inozemske vesti.

* **Španski kralj obišče papeža.** Španski kralj obišče prihodnji mesec Italijo. Na kolodvoru v Rimu ga bo sta sprejela obenem laški kralj in papežev zastopnik, nakar odide v Kvirinal, nato pa se takoj poda v Vatikan.

* **Kvirinal in Vatikan.** Neprijazno razmerje med italijansko vlado in Sv. stolico se vedno bolj blaži. Mussolinijeva vlada kaže veliko pomirljivost napram Cerkvi. Znano je stališče Mussolinijevo v cerkvenem vprašanju: Velika moralna sila papeška na ves svet pospešuje italijanski vpliv, in pripelja Italijanstvo do svetovne moči, je naloga Mussolinijevega narodnega poslanstva. Ker dosedanje vlade niso mogle ukloniti Vatikana z nasiljem, je Mussolini zabrenkal na milejšo struno. Uvedel je zopet konfesionalne šole, obesil na steno šolskih sob sliko Kristusovo in sploh proglasil, da je Italijanstvo integralno zvezano z rimskim katolicizmom. In zdi se, njegova taktika zmaguje. Predstavniki vlade so bili že na posetih celo v uniformah v papeževi palači, kar je nekaj neverjetnega. Vatikanski »Osservatore« že odkrito piše o odstranitvi konflikta med cerkveno in posvetno oblastjo.

* **Mussolini ne sprejme Friedricha?** Po vestih iz Rima je dospel tjakaj vodja ogrskih »Probujajočih se Mažarov« Stefan Friedrich. Informirani politični krogi trdijo, da Mussolini Friedricha ne bo sprejel.

* **Zakaj se Italijani niso vtikali v reparacijski problem?** Italijanski senator Crespi je 16. febr. v rim-

Pri teh besedah je pokazal na aparat ob Silvestrovem boku.

Iz te jame so stopili zopet v solnični dan. Odšli so po stezi vzdolž reke in dospeli v staro rodbinsko hišo Truworjev, ki je zrla obdana od brez in jelk doli na Tornaeif.

„Britannia rules the waves, Britannia rules the winds.“ Iz stotisoč grl je plala stara melodija z novim besedilom in bučala preko plavih voda Solenta. Brodovje lahkkih angleških vojnih letal se je ravno prikazalo na obzorju. Njihov prihod je pomenjal predigro in začetek velikih tekem, katere sta priredila Aeronautical Federation of G. B. in Imperial Aero Club na morskimi obotom Wightom in angleškimi obrežjem. V skupinah po sto so pribrezala letala. Izločila so se nekje iz modrine neba ali morja. Vseh sto je tvorilo v zraku latinski V kakor ptice selilke in te oblike so se strogo držala, medtem ko so izvrševali različne manevre.

(Dalje prih.)

skem senatu poročal o prehodnih delih k versailleski pogodbi in je rekel k točki reparacijske številke tudi tole, kar nas še posebno zanima: »Kdo bi mogel določiti Nemčiji reparacijsko številko? Očitno samo Amerikanci. Mi Italijani smo bili takrat pripravljene slediti jim v vsem brezpogojno. Toda nas so reško vprašanje in odprte vshodne meje tako ovirale v svobodnem gibanju, da nismo mogli povzeti (v vprašanju reparacij) iniciative, ker smo se čuvali, da bi si ne nakopali sovražstva Anglije in Francije, ki smo ju nujno potrebovali, ako smo hoteli pobijati Wilsonov upor proti našim vshodnim aspiracijam.

* **Slovenska žena žrtev Italijana.** Pred dvema letoma se je poročil italijanski železničar Priore s hčerko bogatega slovenskega kmeta Skuška pri St. Petru na Krašu. Dokler je bogata dota sladila zakonski jarem, je bilo vse dobro. Ko pa je vir usahnil, je lahkoživec zapustil ženo in živel razuzdano z različnimi ženskami. Pa tudi tega se je naveličal. Vrnil se je k zakonski ženi in pobotala sta se. Odpeljala sta se v Št.

Domače vesti.

— **Umril** je v Metliki v visoki starosti 85 let g. Franc Jutraš, posestnik in bivši večletni župan. — N. v m. p.!

— **Umril** je dne 24. t. l. v Dragutinovu v Banatu načelnik tamkajšnje železniške postaje g. Janko Jančič po kratki in mučni boleznii v starosti 35 let. Truplo pokojnikovo so prepeljali v Ljubljano, kjer je bil pogreb danes ob pol enajstih dopoldne od glavnega kolodvora k Sv. Križu. — R. i. p.!

— **Zdravniška vest.** Asistent dermatološkega oddelka splošne bolnice v Ljubljani dr. Fran Virant je podal ostavko.

— **»Slovenec«** odgovarja s tem, da išče po »Ljudskem dnevniku« tiskovne pogrške. Samo pazi naj, da se tiskarski škrat ne bo nad njim maščeval.

— **Uradniške plače.** Finančno ministrstvo je nakazalo za mesec mare državnim nameščencem le dosedanje plače in doklade. Naredba o novih dokladah na podlagi zadnjih sklepov finančnega odbora še ni izdana, ker še ni dosežen sporazum glede uvrstitve krajev v posamezne draginjske razrede. Znano pa je, da določa sklep finančnega odbora, da se morajo novi dodatki izplačati že s 1. marcem.

— **Uradno se objavlja,** da so vse vesti, katere po došli poročilih razširjajo Nemci, da bo glasovanje za njihove kandidate v severni Sloveniji, kjer so postavili svoje lastne kandidatske liste, nekaj plebiscit za to, da bi ta del Štajerske zopet pripadel pod Avstrijo, lažnjive in neresnične. Oblasti bodo proti vsem onim, ki bi take vesti razširjali, postopale najstrože po zakonu.

— **Mlekarsko društvo za ljubljansko okolico** nam sporoča: Cena mleku, postavljenemu v Ljubljano, je za mesec marec Din 4. Toliko v vednost vsem odjemalcem.

— **Veliko javno tombolo** priredi na Kongresnem trgu društvo »Gospodarski Zvon« dne 6. maja 1923. V slučaju slabega vremena pa 10. maja t. l. ob 15. uri (3 h) popoldne. »Gospodarski Zvon« goji velikopotezne načrte in za uresnitve istih priredi omenjeno tombolo. P. T. društva se naprošajo, naj uvažujejo ta oglaš pri svojih event. prireditvah. — »Gospodarski Zvon«.

— **Veseli sejmarji.** Predvčerajnim, ko se je vršil ljubljanski sejem, so se mešetarji vračali z dobro založenimi denarnicami prav dobre volje domov. Mimo grede, kakor je že njihova navada, niso mogli iti mimo nobene postaje, da bi ne »kropili birta«. Ko so se trije taki sejmarji nasrkali dobrega vinske kapljice, so jo mahili iz Ljubljane proti Lipljanam. Med potjo pa so se sporekli in nato tudi stekli. Slišale so se razne italijanske in hrvaške kletve, nakar so začele padati tudi pesti po glavah. Jože Jeršin, posestnik sin iz Medvod pa se ni zadovoljil samo z pestjo, ampak je pote-

Peter na praznovanje zakonske sprave. — V bližini St. Petra sta dva fanta, ki sta sledila svojemu psu, našla zagrebena žensko truplo, silno raztepeno, z vrvo okoli vratu. Z glave so bili lasje skoro popolnoma izravnani. Preizkava je dognala, da je to nesrečna hči slovenskega kmeta, ki jo je umoril zverinski mož.

* **Novi češkoslovaški finančni minister.** Za naslednika pokojnega dr. Rašina na čelu finančnega ministrstva češkoslovaške republike je bil imenovan poslanec narodnodemokratske stranke inž. Teodor Bočka, predsednik upravnega sveta Živnostenske banke. Novi češkoslovaški finančni minister se je rodil v Neveklovu l. 1863. Leta 1912. je bil izvoljen za predsednika trgovske zbornice v Pragi, a l. 1913. je postal član upravnega sveta Živnostenske banke, nato podpredsednik in l. 1921. predsednik. Po polomu Avstrije ga je narodno-demokratska stranka poslala v narodno skupščino, v kateri je bil tudi poročevalec o prvem proračunu češkoslovaške republike. Novi minister je svak pokojnega dr. Rašina.

gnil iz žepa nož, ter ga parkrat zasadi v hrbet posestniku Janezu Virantu iz Lipljan, katerega so vsled težkih poškodb morali oddati v ljubljansko bolnico.

— **Preureditev selske službe pri pošti Brezje.** — Štev. 3359 (IIa—1923). S 1. marcem t. l. se preuredi pri pošti Brezje dostavljanje pošt-nih pošiljk po selskem pismonošiji takole: V I. okraj se uvrste kraji: Dobropolje, Črnivec in Noše. V II. okraj pa Pirašica, Leše, Paloviče, Visoče in Vedeše. Dostavljalo se bo v I. okraju vsak ponedeljek, sredo in petek, v II. okraju pa vsak torek, četrtek in soboto.

— **Krajevne carinske kontrole.** Pri carinarnicah v Ljubljani in Splitu so pretekli teden pričele s svojim delovanjem krajevne carinske kontrole.

— **Osebnostne izpremembe v sodni službi.** Imenovani so: Za deželno sod. svetnika pri okrož. sodišču v Novem mestu Gustav Barle; za okrajnega sodnika in sodnega predstojnika v Ljubljani dr. France Ženko z Brda; za okr. sodnika in sodnega predstojnika na Brdu Alojzij Debeljak iz Kamnika; za okrajne sodnike so imenovani: sodni pristav dr. Hedvik Jelušič v Ogulinu za Maribor, sodnik Rajko Lederhas za deželno sodišče v Ljubljani, dr. Ernest Rosina za Dolno Lendavo, Josip Rus za Gornjo Radgono, dr. Stanko Žitek za dež. sodišče v Ljubljani, Mirko Detiček in Josip Kolšek za Brežice, dr. Ivan Petsche za Črnomelj; premeščeni so sodniki: Ivan Trinkavs v Maribor, dr. Janko Košan v Celje, Artur Mrevlje v Ptuj in Stanko Bregar na Vrhniko.

— **Iz politične službe.** Premeščeni so: okrajni glavar dr. Ivan Lininger iz Radovljice v Ljubljano; okr. glavar dr. Branislav Fišer od okrajnega glavarstva v Ljubljani k oddelku za notranje zadeve na pokrajinski upravi; okr. komisar dr. Lovro Hacin iz Celja v Radovljico; prov. vladni konc. Egon Bayr iz Ljubljane v Ptuj.

— **Odpust iz državne službe.** Iz državne službe je odpuščen Ernest Golob, tajnik I. razr. v ministrstvu za socialno politiko.

— **Odlikovanja.** Odlikovani so: z redom sv. Save IV. razr. okrajni zdravnik v Novem mestu dr. Janez Vavpotič; z istim redom V. vrste Dako Makar v Metliki in Julij Macele v Gradacu; z zlato svetinjo za civilne zasluge: Miko Željko v Gribljah; z redom sv. Save II. vrste Viktor Bračič, upravitelj obrat. ravnateljstva južne-železnice v Ljubljani.

— **Policijske vesti.** Pri lesotrcu Mat. Smogovcu v Kabšah so zaplenili 120 kozličjih (ševro) kože in pa 2 gonilna jermena ca 42 kg težka, še skoro nova. To blago je bilo, do sedaj še neznanu kje, ukradeno. — V kolodvorski čakalnici v Črnomlju je ukradel neznanec 200 kron vreden svetilkl senčnik. — Zasebni uradnici Darinki Katalanovi v Ljubljani je bila ukradena iz stanovanja v Vojvoda Mišičevi ulici usnjata ročna torbica, v kateri je imela zlato žensko uro in pa nekaj denarja.

nili nekoliko na levo. Letalo je izgnilo za mogočnimi bazaltnimi stebri. Ko je Silvester povsili sedaj svoj žarilec, se je tudi letalo lahko spustilo na tla. Njegova kolesa so pristala in letalo je stalo sedaj varno in nepremično na s suhim drobnim peskom pokritih tleh naravne votline. Silvester Bursfield je prestavil vijake na svojem aparatu na ničlo in ga spustil zopet ob svojem boku.

„Tako! Tukaj ne bo letala nikdo odkril! Vsaj v tem slučaju ne, če se tukajšnji prebivalci Odinove kotline še vedno tako boje, kot poprej.“

„Boje se!“ Ovčarji in gozdarji tod okoli še vedno verujejo, da prebiva v tej jami kar cela vrsta strašnih duhov.

Frik Truwor je smeje izgovoril te besede.

„Celo pri belem dnevu se v velikem ovinku izogibajo te votline. Tako brzo se ne bo upal nihče vanjo, dasi je vhod širok in visok. Boje se te jame, in če bi njihov strah pojenjal, potem imamo mi pač v rokah sredstvo, da ga zopet obnovimo.“

Skupna škoda znaša okrog 9800 kron. — V stanovanju Ivanke Tavčarjeve na Sv. Petra cesti je bilo ukradeno zasebni uradnici Vitoslavi Kline več zlatine in denarja vredno 8000 kron. — V dramskem gledališču je ukradel nekdo učiteljici Mariji Kristofovi črno boo s sivo podlago vredno 3000 kron.

— **Otvoritev kavarne.** V prostorih novozgrajene palače Ljubljanske kreditne banke nasproti glavne pošte je otvoril gospod Fiala kavarno, opremljeno z vsem modernim komfotom. G. Fialo, ki je znan po svojih strokovnih sposobnostih, toplo priporočamo vsem Ljubljancem, kakor tudi posetnikom z dežele, gospodu kavararju pa želimo najlepših uspehov. (Glej današnji inserat!)

— **Razni vlomilci in tatvine.** Neznani vlomilci so odnesli iz gostilne Ane Vavtar na Krtini pri Vel. Loki več živil, blaga, perila in obleke v vrednosti 10.000 kron. — Na glavnem kolodvoru v Ljubljani sta bili ukradeni iz železniškega voza 2 posteljni odeji vredni 500 kron. — Antonu Habjanu, posestniku v Domžalah, je bilo ukradeno iz veže restavracije pri kolodvoru črno kolo vredno 5000 kron. — Sod. pis. predst. Rajko Stojcu v Ljubljani sta bili pokradeni 2 zlati ženski uri, ena z dvema in druga z enim pokrovom, dalje srebrna ženska zapestna ura, zlat poročni prstan in več druge zlatine in srebrnine. Pred nakupom se svari. — Gozdnim delavcem v Rogu je pokradel neznan tat samokres, žepno uro in več obleke in perila. — V Kamnigoricah so odnesli neznani obiskovalci posestnici Apoloniji Zdešarjevi več živil, kruha, 4 kokoši s petelinom, nekaj čevljev in ker je deževalo, so vzeli tudi tri dežnike. — Bančni uradnici Ani Divjak na Bregu 20 je bil ukraden iz stanovanja beneški kolje z več poldragulji in diamanti, dalje srebrno toaletno ogledalec in verižica v skupni vrednosti 60.000 kron. — Francetu Cink v Mariboru so pokradli neznani vlomilci iz stanovanja več perila, obleke in eno uro v skupni vrednosti 75.000 kron. — V vilo trgovca Franca Urba so vlomili neznani tatovi in odnesli več blaga, perila in obleke ter nekaj srebrnine v skupni vrednosti 41.000 kron. — V Hrastu so pokradli tuje, ki so se potikali že delj časa v okolici, več posestnikom precejšno množino raznega perila, ki se je sušilo na vaških ograjah. — Delavki Marti Belič sta bili ukradeni v baraki na Kodeljevem 2 posteljni preprogi vredni 2000 kron. posestnici Franji Goršič na Krakovskem nasipu 2 rjuhi vredni 1000 kron in trgovki Ivani Fojkar na Dol. cesti pa iz odprtega dvorišča za 3000 kron raznega perila, ki se je tam sušilo.

— **Reklamno šipo** je razbil neznan razgrajč v izložbenem oknu zastopstva parobronde družbe »White Star Line« v Kolodvorski ulici. Šipa je bila vredna 26.000 kron.

— **Mariborska kronika.** Radi tatvine šip pri vojaških barakah v Samostanski ulici in radi poškodbe tuje lastnine na škodo vojaške oblasti, je bil aretiran Starič Ivan ter oddan državnemu pravdnstvu. — Radi berčenja je bil oddan v zapore Nekrep Nikolaj. — Na glavnem kolodvoru je bil aretiran Franc Bežjak, ki je ukradel svojemu delodajalcu, nekemu posestniku v Ribnici, obleko in zlato uro. — Pri kartanju sta se sprla Goser Ivan in Bauman Karel v gostilni Schein na Vodnikovem trgu. Ker pa je bil Goser slabiji, je pograbil za trd predmet in z njim Baumana poškodoval. — Mesarja Mikulin in Spaninger sta se v kavarini Žigart najbrž radi prevelikih dobičkov sprla in strela. — Alojzij Žabert, ki je bil oddan v vojaške zapore, je izvršil celo vrsto tatvin. Organist iz Sahnice Lempl ga obtožuje, da mu je Žabert ukradel raznovrstne obleke v vrednosti 8468 K. Dognano je, da so tudi druge ovadbe na poti. — Lestan Amalija je bila pred nekaj dnevi na zahtevo tretje osebe aretirana na glavnem trgu radi tatvine masti in prešičevega mesa, ki ga je ukradla pri Sv. Urbanu. Značilno je, da je prišla tatica v roke pravici prej, predno je dospela ovadba od orožniške postaje pri Sv. Trojici. Vrednost ukradenega blaga znaša več tisoč kron.

— **Čevlje kupujte** od domačih tovarov tverke Peter Kozina z znamko Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloge na debelo in drobno Ljubljana, Breg št. 20, ter Aleksandrova cesta šte. 1.

Gospodarstvo.

g **Eksplotiranje rudnika Ljubije.** Iz državnega rudnika Ljubije, ki je bogat na železnih rudah, bo zdaj pričel transport nepredelanih rud na Čehoslovaško, kjer jih bodo predelali v visokih pečeh. Računa se, da bo Čehoslovaška predelala letno več tisoč vagonov teh rud.

g **Brzojavne in telefonske pristojbine v inozemskem prometu v razmerju 1 frank — 20 dinarjev.** Počeni s 15. februarjem t. l. je kot enakovrednost franku določenih 20 (dvajset) dinarjev. Od tega dne se mora toraj plačevati pri vseh inozemskih brzojavnih in telefonskih pristojbinah za vsak frank ali del franka dvajsetkratni znesek v dinarski veljavi.

g **Akcije južne železnice** so v Trstu vsled zadovoljivih vesti o poteku konference poskočile na 185. Kakor poroča Wolf je nominiranje zlate lire osigurano, da se prepreči padeč na rimskem deviznem tržišču.

g **Renska plovba prenehala.** Renska plovba je nad Duisburgom popolnoma prenehala; le med Duisburgom in Rotterdamom se promet še vrši. Da je obrat na Renu ustavljen, je posledica generalnega štrajka, ki ga je bila sklenila centralna zveza strojevodij in kurjačev in nemška zveza transportnih delavcev — posledica vojaških ukrepov Francije in Belgije o plovbenem obratu. Omenjenima zvezama pripada skoro vse osebje renske plovbe. Francoski poskusi, da bi ustvarili lasten plovbeni obrat, so se popolnoma ponesrečili. Le v posameznih slučajih se je Francozom posrečilo nad Mannheimom, da so zavlekli v tir nekaj vlačilcev z lastno marino in najetimi Holanci. V ostalem pa ni šlo vsled pomanjkanja strokovno izvežanih moči. Niti tranzitni promet se ne da izpeljati.

g **Moravsko-šlezjska banka v likvidaciji.** Provizorična bilanca izkazuje 170 milijonov Kč pasiv. Sanacijski načrt: privilegirani upniki bodo izplačani takoj, a vlog ne realizirajo, ampak jih prenesejo na kontokorent Hipotekarne banke v Brnu; depositarji dobe takoj depote nazaj; nekritim upnikom pa bo izplačano 250 milijonov, a šele po 10 letih. Skoraj polovica vlog je izgubljenih.

g **„Ren-Donava montanska in železotrna d. d.“** se je ustanovila. Udeležena je pri njej Aquila — skupina, Otto Mansfeld & Co. Berlin, centrala Industrie Handels-Compagnie in Österr. Werke A. G. Name-rava eksportirati železo in ima v načrtu osnavljanje podružnic na Balkanu. Družba sama pa je udeležena na Stahl- und Röhrenwerke, ki jih ravno hoče iztržiti.

g **Visoka železna konjunktura** na Češkem in v Avstriji. Ruhrska akcija je poživila železni trg na Češkem in v Avstriji tako, da je nastala haussa. Češke železarne so dobivale doslej naročila največ iz Ogrske in Jugoslavije. Zdaj pa jih je preplavila Nemčija in celo iz prekomorskih krajev, kjer je

doslej dobavljala nemška industrija, so zdaj prišla naročila. Jelko naroča predvsem Francija, Anglija, Španija in Švica. Na Balkanu je nemška konkurenca izpadla in češki izdelki imajo zdaj v cenah prosto roko. — Koks pa si je zagotovila Alpine Montan iz Ostrovskega revirja. Ker pa so te zaloge skoro razprodane, bo najbrže zopet poživila svoje podjetje v Porembi. Tudi eksport jekla v Nemčijo bo najbrže zopet prišel v tek.

g **Neprijetnosti z ruhrsko železno zalogo.** Na Westfalskem so se nabrale velike zaloge železnega materiala, ker nočejo indrustriji izvažati in torej eksport počiva. Zato namerava antanta železo zapleniti in ga na lastno pest prodati. Na Francoskem je itak pomembnejše ruhrskega koks in vsled tega tudi surovega železa občutno. Zato pa cvete francoski železarski industriji lepa konjunktura, ki bi z razprodajo ruhrskega fabrikatov prenehala, kar bi pa industrijo neprijetno zadelo. Ker pa notranja Nemčija za enkrat kot kupec ne more priti vpoštev, bo treba — produkcijo omejiti.

g **Ruske koncesije Sinclair-Companyji** so pomembne tudi s stališča svetovne politike. Pogodba zagotavlja Sinclair-Companyji eksploatacijo delov otoka Sahalina za pridobivanje petroleja in stranskih produktov v dobi 36 let. Dalje ima družba pravico zgraditi dve pristanišči, ki bi pa bili last sovjetske vlade. Družba mora v prvih petih letih investirati 400.000 zl. rubljev, vladni pa mora izplačati 5% od prodanega blaga kot najemino. Ako bi pa ničesar ne prodala mora plačati vladni 100.000 zl. rubljev na leto. Razen tega pa mora Sinclair Company odrajtati od prodanega blaga 1% v zlatu in postopno dalje. Vlada ima pravico pogodbo odpovedati, ako bi pokazale Zedinjene države kako sovražnost proti Rusiji, oziroma, ako je v teku petih let ne bo juridično priznala. — pri čemer pa družba ne dobi nobene odškodnine.

BORZA.

Zagreb, 27. febr. (Izv.) Devize: Dunaj 0.1460 — 0.1467, Berlin 0.46 — 0.47, Pešta 3.47 — 3.45, Bukarešt 49 — 50, Milan izplačilo 497 — 499, ček 493.50 — 495, London 488 — 491, Pariz 635 — 637.50, Praga 308 — 309.50, Švica 1950 — 1955, Newyork 103.25 — 103.75, valute: dolar 101.25 — 101.75, avstr. krone 0.1430 do 0.1440, češke 307, madžarske 8.35, franki 620 — 624, lire 490 — 492, leji 45.

Curih, 27. febr. (Izv.) Berlin 0.0237, Newyork 532.50, London 25.07, Pariz 32.90, Milan 25.75, Praga 15.75, Budimpešta 0.18, Bukarešta 2.45, Beograd 5.15, Sofija 3.10, Varšava 0.0105, Dunaj 0.007475, avstr. žig. krone 0.0075.

DANAŠNJA PREDBORZA.

Zagreb, 28. febr. (Izv.) 1 dolar 101.50 do 103.50 Din, 1 funt šterlingov 489 Din, 100 francoskih frankov 630 Din, 100 švicarskih frankov 1945 Din, 100 mark 0.465 Din, 100 avstrijski kron 0.146 Din, 100 češkoslovaških kron 309 Din, 100 lir ital. 494 Din, 100 ogrskih kron 3.45 Din.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Sreda, 28. februarja: Idijot. Red C.
Četrtek, 1. marca: Za pravdo in sree.
Red D.

OPERA.

Sreda, 28. februarja: Gorenjski slavček. — (V prid Udruženju gledaliških igralcev.) Izven.
Četrtek, 1. marca: Vrag in Katra. Red E.

Družba ILIRIJA, Ljubljana
Kralja Petra trg, 8. — Telefon šte. 220.
Nakup gozdov. — Eksport lesa. Prodaja drv in premoga v Ljubljani na drobno in debelo.

Izpred sodišča.

s Poštne zadeve. Pred dež. sod. se je vršila obravnava proti poštarju V. kl. Milanu Deteli in njegovemu soobtožencu odg. »Napreja« Antonu Podbevšku po § 104 srb. k. z. »Napreja« je priobčil v 271. šte. notico, v kateri omenja, da je sprejemal ravu. dr. Debeljak od sarajevskega pošt. ravn. Dekaniča velike vsote naslovljene na njegovo ime in tudi osebno in sicer baje za tisk poštinih znamk. — Skrajni čas je, da se te razmere uredi. — S tem se je glasom obtožnice merilo na tožnika osobito v zvezi z Dekaničem, ki je imel svoječasnno neprilike radi neke poverbe. Milan Detela trdi, da članka ni pisal niti ga ni naročil, vsled česar odpade tudi dokaz resnice. — Dr. Debeljak je izpovedal, da nima nobenega direktnega dokaza, da bi bil obtoženeec pisal ta članek, pač pa sklepa to iz dejstva, da se je obtoženeec vedno in izredno zanimal ravno za vse poštne afe-re in da je njegovo trdno subjektivno mnenje, da je on pisec ali inspirator tega članka. — Tudi je imel obtoženeec priliko videti, koliko znamk je bilo odposlanih in kakšne zneske je pošta dobivala. — V svrhu spopolnitve dokazilnega materiala in dobavo raznih dokazilnih spisov je bila obravnava preložena na negotov čas.

Naročajte

»LJUDSKI DNEVNIK«!

Izdaja konzorcij »Ljudskega dnevnika.«
— Odgovorni urednik Fr. Jereb. —
Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani.

Pisalne stroje

rabljene

The Rex Co., Ljubljana

NANANILLO!

NANANILLO!

P. n.
občinstvu ter
znancem, prijateljem in gostom z dežele vljudno naznanjava,
sva odprla **28. februarja** opoldne
v novi palači Ljubljanske kreditne banke, naspr. glav. pošte
prvovrstno kavarno

EMONA

opremljeno z vsem komfortom.

Sklicujoč se na najino dolgoletno prakso, upava cenj. goste s solidno in skrbno postrežbo v vsakem oziru zadovoljiti ter se priporočava za naklonjenost.

Jan in Kati
FIALA.

RESTAVRACIJA se
pozneje in se bo to sl. občin-

odpre nekaj dni
stvu naznanilo po časopisih.